

Self-portrait as the devil on the occasion of my fortieth birthday

Self-portrait as a devil on the occasion of my fortieth birthday 1972, foto: Duane Michals, Pace/MacGill Gallery, New York

Duane Michals

ALLE DAGEN EEN BELONING

DUANE MICHALS GRIJPT DE KANSEN DIE HET LEVEN HEM GEEFT MET BEIDE HANDEN AAN. OP ZIJN 78STE HEEFT HIJ NERGENS SPIJT VAN EN BRUIST HIJ NOG VAN DE ENERGIE. ZIJN FOTO'S RAKEN DE KIJKER OMDAT ZE GAAN OVER HET LEVEN EN EMOTIES. IN EEN INTERVIEW VERTELT HIJ OVER ZIJN DRIJFVEREN EN KEUZES.

Waar komt uw gedrevenheid vandaan?

"Ik ben erg nieuwsgierig aangelegd en wil altijd weten hoe dingen aanvoelen. Fotografie gaat over verschijningen. Er is geen andere medium dat de werkelijkheid zo waarheidsgetrouw reproduceert. Als ik een vrouw zie huilen is het één ding om haar huilend te fotograferen, maar ik wil weten waarom ze huilt. Wat is de oorsprong van haar verdriet? Ik moet uit zien te vinden hoe ik achter de tranen kan komen. Zoeken naar de aard van haar verdriet. Dat is erg moeilijk. Het is een zich steeds herhalend probleem. Iedere keer moet ik opnieuw een nieuwe manier vinden om dat probleem op te lossen."

Hoe doe je dat als je iemand niet kent?

"Het is veel moeilijker om mensen te fotograferen die ik ken. Het moeilijkste vind ik het om mensen te fotograferen waar ik van houd. Mijn emoties staan in de weg en ik kan niet meer objectief zijn. Omdat ik daar slecht mee om kan gaan en wil dat ze er goed uitzien, werk ik harder om er een goede foto van te maken. Hoe harder ik werk, hoe

slechter het wordt. Het is het is veel eenvoudiger om naar Afrika te gaan en mensen in bizarre outfits te fotograferen. Omdat er geen relatie of emotionele betrokkenheid is. Het is alleen observeren. Een fotograaf wordt een artiest als hij inzicht geeft in wat hij fotografeert. Het is voor mij een groot iets om mijn vader, moeder en broer te fotograferen. Waarbij het er niet om gaat te laten zien hoe ze er in 1962 uitzagen, maar om inzicht te geven in hun relatie. Dat betekent dat je fotografie overstijgt en verder gaat dan hoe de relatie tussen mijn vader en moeder eruit ziet. Als je het hebt over de waarheid in hun relatie heeft dat niets te maken met hoe het er aan de buitenkant uitziet. Het hoeft niet gemakkelijk te zijn om zo'n foto te maken. Het hoort moeilijk te zijn. Alle belangrijke dingen zijn moeilijk."

Moeten foto's altijd een diepere laag hebben?

"Dat is afhankelijk van de verwachtingen die je hebt van fotografie. Fotografie is er in veel smaken en met veel verschillende redenen. Het is afhankelijk van je betrokkenheid en de behoefte om je te uiten. Het

hangt er vanaf wat je met fotografie wilt vertellen. Als ik een dagje naar zee ga en mijn vrienden fotografeer op het strand is dat heel leuk en het heeft in zekere zin iets te maken met fotografie. Het wordt voor mij pas belangrijk als het intiem wordt. Een publieke observatie is openbaar, maar alleen jij kunt praten over intimiteit. Belangrijke foto's raken je. Er zijn veel leuke foto's en af en toe vind je er één die je raakt. Als een foto iemand raakt wordt hij belangrijk voor die persoon."

Uw foto's en teksten laten zich heel eenvoudig lezen waardoor de boodschap goed overkomt. Wat is uw geheim?

"Voor mij is het heel gemakkelijk omdat het voor mij een heel natuurlijk proces is. Mensen willen een verhaal vaak te ingewikkeld maken. Probeer het simpel te houden. Als je begint met lezen, begin je ook met eenvoudige boekjes. Je begint met teksten als 'dit is Kees' en dat is de taal die ik gebruik: 'Kijk Kees gaat naar de hemel'. Zo eenvoudig is dat. Het past bij me. Ik doe het niet opzettelijk. Ik houd ervan om te schrijven. Als je een talent hebt moet je het verkennen. De tekst bij de foto's geeft een hint. Het geeft je hersens een klein zetje ... over het randje. Ik heb geluk omdat mensen overal ter wereld, ondanks verschillende culturen, mijn foto's snappen. Ik denk omdat het gaat over fundamentele menselijke ervaringen. Het gaat over het leven en over ervaringen die iedereen heeft meegemaakt. Men kan zich ermee identificeren."

Zijn er in het verleden mensen geweest die u hebben geïnspireerd?

"Nee, ik heb een *openmind*. Als me iets gebeurt, zie ik het als een gift en daar reageer ik op. Als ik denk dat iets een goed idee is, ga ik er direct mee aan de slag. Omdat ik zo opgewonden ben om het resultaat te zien. Het kan niet wachten. Nog steeds niet. Ik ben nu 78 en dat gevoel wordt alleen maar intenser. Ik heb het drukker dan ooit en doe meer dingen als ik ooit heb gedaan."

Heeft u het gevoel dat u moet haasten? Dat u het nu moet doen?

"Nee, ik heb geen deadline. In mijn familie wordt iedereen gemiddeld 86. Dat geeft me nog een aantal jaren, maar daar gaat het niet om. Ik ben altijd zo geweest, maar nu heb ik meer ideeën. De ideeën stapelen zich gewoon op."

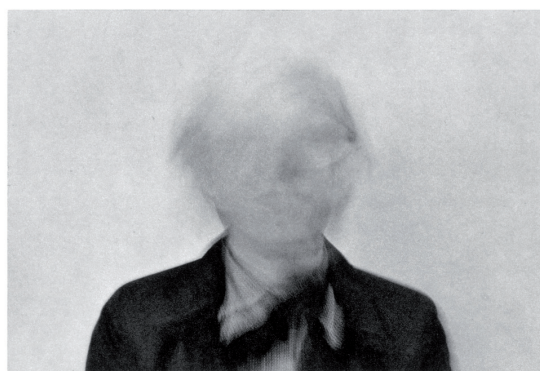
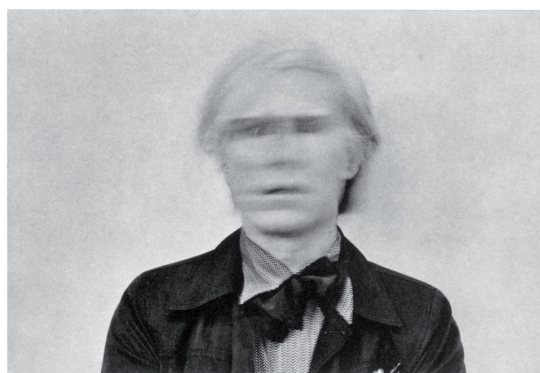
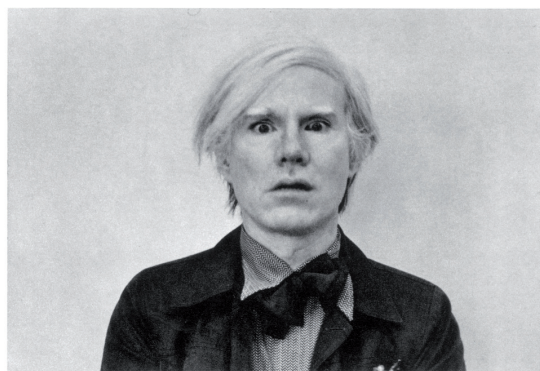
Heeft u ergens spijt van?

"Nee, ik heb alles gedaan wat ik altijd heb willen doen. Ik heb nergens spijt van. Dat komt door mijn instelling om het gewoon te doen! Als je het niet doet, mis je de kans en die komt nooit meer terug. Je moet dapper zijn. Toen ik op school zat zei ik tegen mezelf: Ik ga naar New York, krijg een geweldige vriend en ga avonturen beleven. Ik woon in New York heb al vijftig jaar een geweldige vriend en beleef nog steeds avonturen. Altijd als ik iets nieuws doe, is het een avontuur. Ik doe nooit iets voor de tweede keer. Ik ben altijd op zoek naar nieuwe projecten. Naar iets nieuws om me te amuseren of dat me uitdaagt."

Hoe komt het dat u op uw 78ste nog steeds die passie heeft?

"Alle dagen moeten een beloning zijn en geen straf. Voor de meeste mensen is ouderdom een straf. Ze staan stil bij dromen die ze nooit hebben waargemaakt of kinderen die hen teleurgesteld hebben. Ze hebben gerookt en al hun geld uitgegeven, maar je moet altijd de rekening betalen als je ouder wordt. Ik denk dat je je eigen kansen kunt creëren in je leven. Het is aan jou. Kansen zijn er altijd. Het geweldige van jong zijn is dat dát het moment is waarop je je gewoontes ontwikkeld. Als je jong bent en denkt dat je morgen gaat stoppen met drinken of roken doe je het nooit; er komt geen morgen. Het leven is een serie gewoontes, de meeste zijn slecht, maar als je goede gewoontes hebt, word je beloond. Het hoort een beloning te zijn om lang te leven."

ANDY WARHOL 1972

Andy Warhol 1973, foto: Duane Michals, Pace/MacGill Gallery, New York

Dus het leven gaat om het verzamelen van goede gewoontes?

"Het is jouw keuze, want anderen maakt het niet uit en als het jou niet uitmaakt, maakt het niemand wat uit. Ik ben een atheïst en geloof niet in religieuze beloningen. In mijn foto's is de dood iets zachtaardigs. De mensen op de foto's worden langzaam opgenomen in het heelal of alles wat ons omringt. Dat is ook wat er gebeurt. Net als ouder worden. Mensen raken hun geheugen kwijt of worden ziek. Dat verwacht ik ook, dat is wat er gebeurt. Waarom ik, waarom jij, waarom iedereen? Als je verstandig bent zorg je ervoor dat je bent voorbereid. Of dom, ik weet het niet, maar zal het ontdekken."

Expositie

Mr. Duanus
tot en met 2 januari 2011
Nederlands Fotomuseum
Wilhelminakade 332, Rotterdam